

Sociální bydlení: Kam kráčí česká města a jakou státní politiku potřebujeme k opravdovému řešení bytové nouze?

Štěpán Ripka, Ph. D.
Platforma pro sociální bydlení
předseda

Konference Dobrá praxe v sociálním
bydlení v ČR a Evropě
Praha, 6. 11. 2018

Cesta měst ke světové úrovni v řešení bytové nouze

1) 2009 – 2015: pomalé začátky a slepé uličky

- Většina aktivních měst: sociální bydlení pouze marginální, paralelní systém založen na prostupnosti a zásluhovosti, spíše pobytové služby a ubytovny, NNO jako motor pokroku, chybí specializované služby i leadership obcí, bez dat a zahraniční inspirace...

2) Od 2015: nový mainstream, ale...

- Vychází z vládní Koncepce SB 2015-2025 (bydlení v bytech, sociální a dostupné byty, snaha řešit dluhy, prioritizace potřebných spíše než výběr „nejlepších“ dle zásluh, posilování služeb, město jako garant a koordinátor) + zkoušení nových modelů – Housing first, větší důraz na vyhodnocování a metodické postupy
- Stále úskalí: bariéry pro nejzranitelnější zůstávají, pracují s konceptem „kompetencí“ a potřebě „třéninku“ před standardním bydlením, počty bytů řádově vyšší ale stále vzhledem k potřebnosti jen „pilotní ověření“
- Např. Ostrava, Pardubice, Plzeň, Chomutov, Brno, Liberec, Praha 7 atd.

O krok dál...

3) Od 2016: Princip ukončování bezdomovectví a aplikace světových trendů

- Projekt Posílení znalostní základny samospráv pro snižování a ukončování bezdomovectví. Platforma pro sociální bydlení, SOÚ AV ČR, R-Mosty
- **Filosofie a principy:** od udržování bezdomovectví k cílevědomému ukončování bezdomovectví (Housing first, velmi dobrá znalostní a datová základna, město jako lídr, ambiciózní cíle – velké kapacity, bydlení je základ)
- **Integrovaný systém řešení bezdomovectví** namísto fragmentárních programů = od mozaiky programů k propojení kapacit a zdrojů
- **Společný cíl** = funkční nula, dobrá znalost celkové bytové nouze
- Velký důraz na **vyhodnocování** (efektivity, nákladů, dopadů, potřeb) a neustálé zlepšování
- Nejdále? **Brno, Liberec, Praha 7** aj.
- Od 2019 **nábor nových obcí pro ukončování bezdomovectví**

Obecní integrovaný systém ukončování bezdomovectví

Zná míru bezdomovectví a cíleně směřuje k ukončení – aktivní obec

- Zjišťuje, kolik a jakých rodin a jednotlivců nemá domov nebo je ohroženo ztrátou bydlení
- Zaměřuje se na prevenci dluhů a ztráty bydlení
- Nastavuje spolupráci mezi složkami samosprávy, státní správy, neziskového sektoru a privátního sektoru v obci,
- Obec má roli toho, kdo iniciuje a optimalizuje koordinaci celého systému

Má jednotný vstup do systému a jednotnou navigaci

- Vytváří jednotný vstup do bydlení a sjednocenou navigaci systémem
 - jednotné hodnocení míry ohrožení
 - Kontaktní místo pro bydlení
 - Jednotná metodika prioritizace
 - Jednotný postup při řešení bytové nouze

prevence

Má integrované kapacity podpory

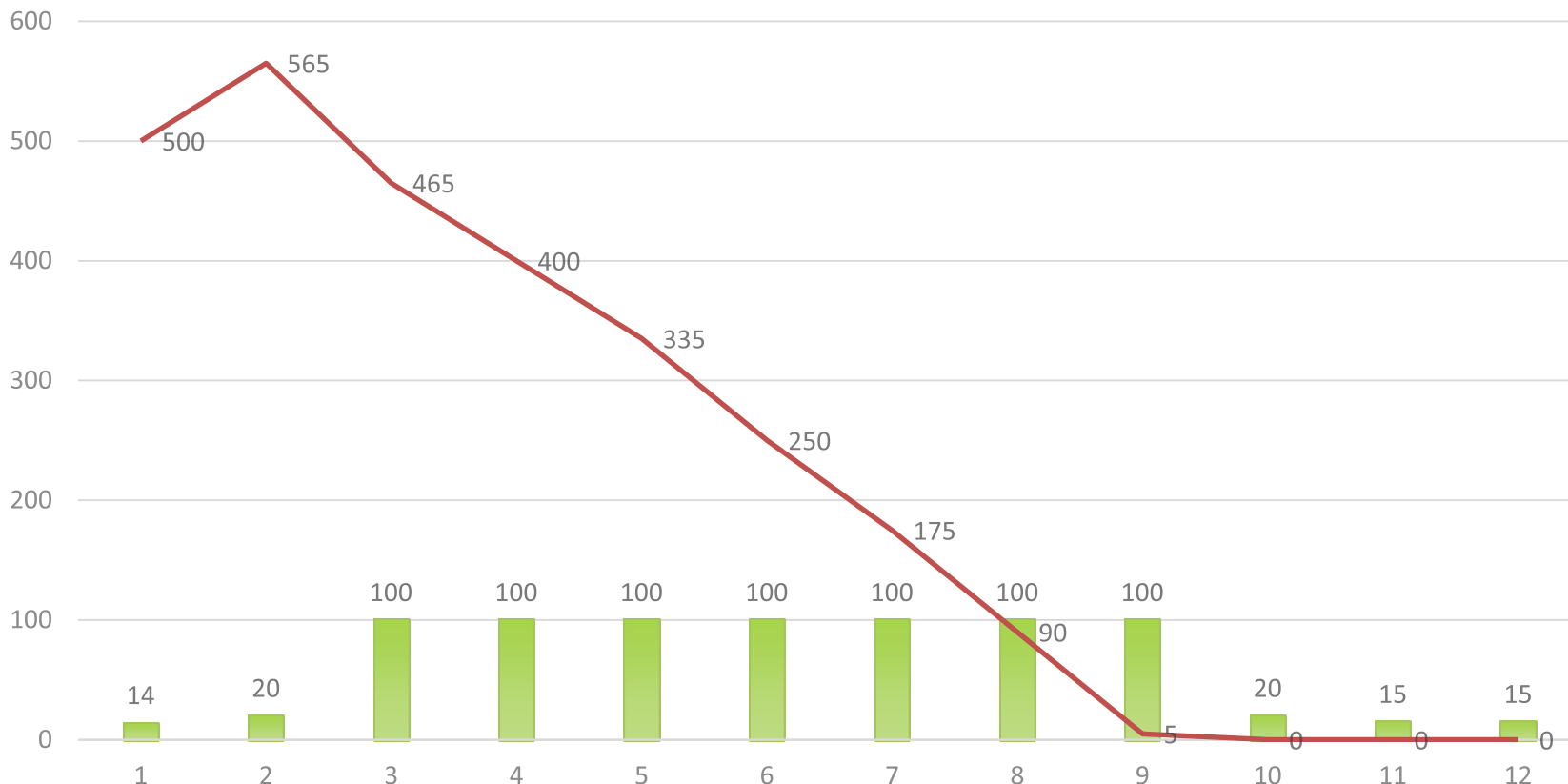
- Case management (koordinace) je situovaný na obci
- Vytváří kontinuum podpory – mix zdrojů podle potřeb
- Dohody o spolupráci obce a NNO
- Dohody o spolupráci s ÚP

Má integrované kapacity bydlení

- Navyšuje zdroje dostupného a sociálního bydlení z různých zdrojů
- Oprava, nákup, výstavba obecních bytů – městský správce nemovitostí
 - Smlouvy s investory a soukromými majiteli – městský developer
 - Sociálně nájemní agentura
 - Úprava cenových map

Ukončování bezdomovectví rodin v Brně 2018-2025: Cesta k funkční nule ule

Jsme na křižovatce – velký potenciál pro systémový „skok“

- Změny v dávkových systémech vedou k uzavírání ubytoven
- Zhoršuje se finanční dostupnost bydlení
- Aktivní obce často vyčerpaly potenciál řešení „svépomocí“ – potřebují výraznější státní podporu
- Pasivní obce vyčkávají a bez státního impulsu nebudou řešit situaci svých občanů
- Máme poradenské instituce (MPSV, ASZ, PSB), ale bez jednotného „zadání“ – cíl státní politiky
- Chybí jednoznačný rámec: KUDY (harmonizace přístupu) a hlavně KAM (měřitelný cíl)

Velká šance: na tahu je stát

MÁME	POTŘEBUJEME
Pocit urgency v terénu – hlad po řešení	Jasný legislativní rámec od státu (kudy, kam, kolik)
Aktivní obce čekají na impuls	Více podpory obcím (finance na byty, sociální práci, krytí rizik, koordinaci systému, odborné kapacity, náklady na stěhování)
Slibné praxe v posledních 3 letech – možnost šířit	Sladění cílů a postupů (stát x obce x GR ÚP) – zatím často kontraproduktivní (např. směrnice ÚP, novely dávkového systému)
Začínáme sbírat data (první důkazy funkčnosti)	Větší odvaha a vůle udělat sebevědomý krok (politický leadership)
(nezacílená) koordinace měst a vzájemná inspirace	Systematický sběr dat – orientace na výsledky
Platforma: vývoj manuálu pro obce „jak postavit efektivní lokální systém“	Podpora a finance: ne nahodilé, individuální projekty ALE budování místních systémů, které prokazatelně mají výsledky

Díky za
pozornost!

Štěpán Ripka

stepan.ripka@socialnibydeni.org

www.socialnibydeni.org